

ИНТЕРВЈУ

АЛЕКСАНДАР СИМИЋ
КОМПОЗИТОР

ТАНГО ЗА ЗВЕЗДЕ

На управо завршеном
Фестивалу науке у
Београду премијерно је
изведено најновије дело
уметника познатог
по композицијама
наученим поводом
великих светских
догађаја

Соња ЂИРИЋ

После недавне светске премијере у Скандинавији, и београдска публика је присуствовала музичко-визуелном путовању кроз свемир „12 знакова Зодијака за клавир и оркестар”, најновијем делу Александра Симића. Био је то неубичајен концерт: Симићеву музичку причу о хороскопским знацима пратила је видео-инсталација коју је за ову прилику обезбедила НАСА.

Александар Симић је познат према делима која су изван уобичајеног. Претходно дело „Под истим кровом”, које је та-које изведено на најновијем концерту његове музике, настало је прошле године по поруџбини Уједињених нација поводом 66. рођендана ове организације, и представља путовање око света кроз 23 музичке станице, кроз музичку разноликост и богоатство планете.

У његовом опусу је и „Миса Солемниор”, поруџбина Ватикана поводом 950 година раскола између Источне и Западне цркве, „Портрет маршала Жукова” поруџбина Руске федерације за прославу 50 година победе над фашизмом, „Kaddish” за церемонију доделе медаља људима који су спасавали животе Јевреја у Другом светском рату. Његовом композицијом „Кратима - успаванка за малог Исуса” обележено је 2.000 година хришћанства у више од 15 земаља, а „Срце Универзума” била је званична химна 25. Универзијаде у Београду.

и на веома личном нивоу комуницира са сваким појединачним слушаоцем, ослањајући се на његова предзнања о сопственом и осталим знаковима. Оног тренутка када сам се одлучио за Зодијак, знао сам да морам да научим што више, како би музика заиста постала овалођење тих астролошко-психолошких архетипова и како би свако, на крају, слушајући свој знак могао да каже: „Да, то сам ја.”

„Зодијак” сте одредили као „музичко-визуелно путовање кроз свемир”. Визуелни део обезбедила вам је НАСА. Спој музике и науке?

- Годинама експериментишех са спајањем музике и видеа и мислим да, када су добро комбиновани, једно другим чине потпунијим и знатно узбудљивијим. То је, када је класична музика у питању, било више него очигледно још 1940. године, када су Дизни, Стоковски и Филаделфија оркестар изашли са чувеним дугометражним анимираним ремек-делом „Фантазија”, комбинујући музику Баха, Чайковског и Стравинског са до тада невиђеним анимацијама. Када сам схватио да ће Зодијак бити права ствар и да ћу створити нешто што вреди, замолио сам своју драгу пријатељицу Мери Ворлик, која је у том тренутку била амерички амбасадор у Србији, да ми помогне и уз помоћ Стејт департманта обезбеди подршку агенције НАСА за прављење визуелне инсталације која би била пројектована у концертним салама у току извођења саме музике. Фантастични тим госпође Ворлик, са Рајаном Роуландсом на

О чему прича ваше најновије дело „12 знакова зодијака за клавир и оркестар”?

- Реч је о клавирском концерту, који публици, уместо стандардног првог, другог и трећег става, нуди дванаест карактерних комада, од којих сваки одговара по једном хороскопском знаку. У најбаналнијој варијанти, Зодијак можете да слушате на сличан начин као што чitate коментаре астролога у дневним новинама, очекујући да се у целој причи препознате.

Како сте писали ову музiku, да ли према сопственом доживљају и односу према хороскопу или сте и проучавали астрологију?

- Морам да признаам да малтене нисам имао појма о астрологији, док нисам почeo да радим на композицији. Од почетка сам желео да направим динамичну збирку карактерних минијатура. Зодијак ми је као систем пружио савршenu програмску потпуку за тако нешто, и истовремено учинио да музика постане нешто што најдиректније

челу, вредно је радио на томе, и на крају смо добили видео, који је целом пројекту дао једну потпуно невероватну нову димензију.

Ви сте композитор музике која није херметична, која је, банално речено, за слушање. Често се чује да озбиљна музика није онолико слушана колико је то била у време, рецимо, Монцарта и Штрауса. Да ли су томе допринели и сами композитори?

- Ја и даље верујем да музика, пре свега, треба да служи „за слушање“, али треба имати у виду да ухо као слушни орган поседује нерве који најфинијим путевима воде до срца, мозга и свих оних чистичних чула и скровитих кутака човекове личности. Наравно, ако говоримо о стилу времена и вредностима новог доба, у коме све мање има места за било шта што није брутално површно и вулгарно, онда у целу причу око различитих органа треба увести још један, а то је „клоака“.

У једном делу „12 знакова Зодијака“ се чује танго, форма по којој сте познати. Који то знак има страст танга?

- Сада ћете ме натерати да призnam како је Зодијак на неки начин сам себе написао. Има доста места у којима није било дилеме око тога како решити одређену ситуацију. Ево, рецимо, баш Шкорпија - и шкорпија као знак, и танго као музички жанр, саздани су на споју еротичног и макабричног. Та патолошки страсна црта, заједничка је обома.

Знакови у Зодијаку нису спојени, а у вашој композицији - јесу. Да ли је то порука публици?

- Ја верујем да је све на овом свету спојено и повезано. Само је питање да ли то желимо да видимо. У астрологији постоји безброј унутрашњих веза, што кроз физичке елементе, односно ватру, ваздух, воду и земљу, што кроз планете владаоце, па све до чињенице да сваки човек поред знака има и подзнак, који озбиљно утиче на његову наталну карту. Наравно да сам се трудио да се све те унутрашње везе и лајтмотиви препознају и у самој музici, али сам исто тако морао да водим рачуна о томе да свих дванаест знакова повежем у једну параболу и пријам поенту. Зато сам почeo циклус Рибама, и бескрајним небеским „океаном“ у коме на неки начин настаје све. Почетак композиције прати и еволуцију свемира, од Великог праска до данашњих дана. Знакови доносе нове елементе приче о путу космоса и судбини људске цивилизације. Циклус се завршава Водолијом, која доноси крај старог и почетак новог доба, алувијирајући на еру Водолије у коју смо управо зајдемо, а која ће трајати следећих хиљаду година. У том периоду, ако не и много раније, човечанство ће се наћи пред огромним изазовима. Један део наше судбине записан је негде у звездама, али треба да знамо да много тога још увек зависи и од нас - од наше одговорности, пажње и милости - ако дозволите да се послужим овом дивном старословенском речју за оно што би требало да буде наш основни водич кроз живот и галаксије - а то је љубав.

